

МАРКО ГАНЧЕВ
ГОЛЯМАТА ЯМА
РАЗКАЗ НА ИНСТРУКТОРА

chitanka.info

Тогава пратен бях на село,
за да превърна в живо дело
изгряващия ломски почин.
Кога ли? Мога без хартийка
да бъда пунктуално точен:
след почин „Торова саксийка“,
но преди ловешкия почин.

Бе дивна пролет. Пейт птици.
И инспектирайки полето,
това ме радва, общо взето,
но двойно радва ме и тройно,
това, че пейт сладкопойно
и бригадири ученици,
и то къде-къде по-стройно
от несъзнателните птици:
„Янки, янки, го хом!
Янки, върви си в своя дом!“.
Копаят ямки пеешком.
Това е — песен, труд, идейност
в хармония се сливат, щом
инструктори развиват дейност.
Мед на сърцето ми закапа:
от радост ако метна капа,
ще падне все в отлична дупка.
Тогава нямах болна клапа —
сърцето тупка, нека тупка!

Но миг след туй катран оцапа
ония жалки капки мед.
Най-малко пък такъв късмет
очаквах при жените местни.
Копаят, гледам ги, без песни.
Все пак търпи се туй, обаче,
уж селянки професионалки,

*а ямките им много малки —
едва като гнездо на свраче,
в открит разрез със инструктажа.
Налага се да им покажа!*

*— Я — викам, — стринко, дай копача!
Подава ми го тя веднага
засмяна, без да се докача,
и с длани след като ме стрелва,
ръцете си в юмруци свива
и като дръжките на делва
на талията си ги слага,
която талия е кръгла,
а не като на градска дръгла.
И гледа мен и колектива.
А в колектива все такива:
— Какво стърчиш ма, како Маро?
— Ми тук показва ми другаро.
— Че той тогава да стърчи,
пък ти се наведи, че пазва
наведена се по показва.
— Тя нейната и тъй личи!*

*Ако не зная да копая,
ще ревнат двойно по-устати,
но няма да я бъде тая:
нали и аз съм селско чадо,
каквото чадо бил е тати,
да не говорим пък за дядо!
Гърбината ми си е яка
и съществуто ми се радва,
че пот от копан го облива.
Обаче взе да се прокрадва
у мен и мисъл колеблива,
тъй както бива при средняка.
Тук царевица векове
сме сеяли на редове*

и не с мотиките — с ралата.
Защо на днешния етап
за всеки стрък — отделен трап,
и то при отлив от селата?
И ямата в такъв мащаб,
като че ли ще сеем в нея
не царевица — боабаб?
Не ще е нашенска идея.
Отде дошла е — от Китай ли?
Или дошла е от Корея?
Не питах пък за тези детайли.
Отдето ще да е дошла —
на мене дали са задача
и аз превръщам я в дела!
— Другарко Маро, дръж копача
и карай: следващата яма
да бъде още по-голяма
от тая яма образцова!

Да кара карам така Мара,
обаче тя не ще да кара,
а в мен се втренчва като сова.
От кръста сваля си ръцете,
в тръба превръща ги и двете
и на устата си ги туря.
Забрадките на всички лели
ги гледам, че запърполели
като над лодки преди буря.
Сърцето ми от страх затупка —
ще вземе тая Мара мъжка
сега без никаква задръжка
да изреве нашир и длъж,
тъй както други неведнъж:
„Ей, чантаджията, я чупка!“.
Да беше туй, с мед я храни!
(Макар че где медът е, дете
ми беше капал на сърцето?)

А тя провикна се: „Жени,
я чуйте — да не съм янлъш —
за първи път аз чувам мъж
да иска по-широка дупка!“.

И всяка своята мотика
захвърля мигновено в трапа
и след другарката си драпа,
успявайки да я изтика,
за да дотича в надпревара
при таз другарка така Мара,
където вече на камара
и другите звена се трупат.
Едни по кълките се тупат,
а по-вулгарните се дупят
и правят се на луди: „Де го,
отдавна ний пък търсим него?“.

Ох, тая пуста ломска яма,
защо не беше по-голяма,
така че да потъна там
в земята тутакси от срам!
Обратно хукнах към града
край средношколските бригади,
където капеше меда.
Заслушах и ми се пригади:
„Ямки, ямки, го хом!
Ямки, вървете си във Лом!“.

А после дважд по-мръсни думи
от споменатите напред
се заизливаха върху ми
в ядосания комитет:
отдясно викат, че направо
аз отклонил съм се наляво,
отляво ги надвикват бясно,
че уклонът ми бил надясно.

*От стола падам прекагурен
(в абстрактен смисъл, то е ясно).
Добре че бях номенклатурен —
след самокритики големи
отново бях инструктор турен.
Но по културните проблеми...
1981*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.